

Naročnina
za državo SHS:
za celo leto naprej Din. 120—
za pol leta " " " 60—
za četrt leta " " " 30—
za en mesec " " " 10—
za inozemstvo:
celoletno " " " Din. 210—
mesečno " " " " 18—
Sobotna izdaja:
v Jugoslaviji " " " Din. 15—
v inozemstvu " " " " 35—
Posamna štev. 75 par.

SLOVENEK

Cene inseratov:
Enostopna petstna vrsta mal
oglas po K 4— in K 6—
veliki oglas nad 45 mm vs
šine po K 8—, posamna itd
po K 12—
Pri večjem naročilu popust;
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljka in dneva po praz
niku ob 5. uri zjutraj.
Mesečna priloga: Vestaš SKS
Poština plačana v gotovini.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne hran.
Ljubljanske št. 650 za naročnino in št. 349 za oglase.
Zagreb 39.011, Sarajevo 7563, praška in dunaj. 24.797

Naloge našega združništva.

Ljubljana, 21. maja.

Predstavitelji v široki javnosti še vse premalo uvaževane združne organizacije »Združne zveze« so se danes sestali v Ljubljani na obnem zboru za 22. upravno leto. Udeležba je bila zelo lepa, znak, da svetovna vojna in povojni materialistični duh globoko ukoreninjenega združne ideje v Sloveniji nista mogla preveč oškodovati. Smisel za združno organizacijo, ki jo je globoko vcepil narodu dr. Krek, je pač med vojno, še bolj pa prve čase po vojni trpela, ker jo je ubijal duh mamonizma, pohlep po individualnem okoriščanju, toda danes vstaja k novemu prerobenju. Kapitalistični duh, ki označuje režim sedanje vlade, je nasprotnik združne organizacije, jo omalovažuje, jo primerno upošteva, ovira njen razvoj, toda zdrava reakcija proti kapitalističnemu gospodarskemu redu se opaža po celem svetu in tudi v naši državi se krepi in raste. Kljub temu, da je nesrečno razkosanje Slovenije odtrgalo od »Združne zveze« 129 zadrug, ki so pripadle Italiji, oziroma Avstriji, znaša celokupni promet »Združne zveze« v letu 1921 K 1 milijardo 744.583.491.86; izkazuje torej velikansko napredovanje tekom enega leta. Saj je znašal promet leta 1920 K 1.462.700.789.86, leta 1914 pa celo samo K 79.544.415. Združna misel na Hrvaškem se je začela krepko razvijati in v Srbiji se lepo obnavlja. Bodočnost je njena! Ni samo slučajno, da je načelnik najmočnejše politične stranke v Sloveniji hkrati tudi načelnik v Sloveniji najmočnejše združne organizacije, ampak je to znak, da se združna misel vedno bolj uveljavlja in se v vrstah SLS uvažuje tako kakor zasluži. Predsednik dr. Korošec je v otvoritvenem govoru na obnem zboru »Združne zveze« dal mišljenje slovenskih zadrugarjev o velepomembnosti združništva tudi primerne izraza. Izvajal je:

Kar se tiče tehničnega poslovanja naših zadrug, se zopet opuščaj razvade in izrastki, ki so posledice vojnega časa, in združništvo se bliža polagoma uzornemu poslovanju. Organizacije združništva še niso smatrane za dovršene tudi glede na njihovo razširjenost. Še so kraji, kjer so potrebne kreditne zadruge. Da je Konsumna organizacija v časih, ko se konsumenti borijo za svojo eksistenco na življenje in smrt, potrebna, čuti naš narod povsod. Zato željam, da se ustanovljajo novi konsumi, stavi se meje samo finančne težkoče. Ako pa hoče konsumno gibanje doseči svoj višji gospodarski pomen, da upliva na produkcijo in prodajo, potem mora priti prej ali slej do enotne organizacije. Kajti posamezni konsumi s popolno svobodnim nakupovanjem nimajo mnogo večje važnosti, kakor prodajalne posameznih branjevk. Dobra volja bo našla tukaj v bodočem času gotovo pravo pot, da se uredi poslovanje konsumnega združništva do dovršenosti in da se da konsumnim organizacijam prilika produktivnega ustvarjanja. Vse zadruge, ki služijo temu, da se prideli kmetijskega ljudstva pripravijo za uporabo in trgovino, so pa številu v napredku, vendar še prepočas. Upati je, da se bo tudi obrtno združništvo začelo razvijati in širiti. Gotovo je, da bodo našle v ZZ. dobro prijateljstvo, da se delovni stanovi imajo v Združni zvezi svojo matico. Sedaj, ko država ne skrbi za gospodarski razvoj v dovoljni meri, je iskati vsem stanovom samopomoči v združništvu.

Pomen združništva v svetovnem gospodarstvu raste. A tudi za družabni red dobiva vedno večjo važnost. Vsi čutimo, da so stebri starega družabnega reda trhli in da pokajo na vseh straneh. Nov družabni red je potreben. Ne vemo, kdaj bo prišel, kako bo prišel in kaj bo prinesel. A vsi vemo, da bo podlaga gospodarskega reda v vsakem novem družabnem redu zadruga.

Težka je naloga, kako upravljati z denarjem, ki ga zadruga ne potrebujejo. Prej se je nalogal ta denar pri raznih tujih bankah. Oče naše Z. Z. dr. Krek je legel v grob z neizpolnjeno željo, da si ustanovijo zadruga tudi svoje banke. Ta želja se je

sedaj izpolnila. Imamo svojo banko, ki deluje že preko enega leta ob strani Gospodarske zveze.

Gospodarska zveza se je v zadnjem letu temeljito preosnovala in na vseh vodilnih mestih stoji strokovnjaki. Zveza je pokazala z zaključnim računom, da je dobro, solidno in pošteno delovala. Banka je

izvedla svojo organizacijo in čeprav še komaj nekaj mesecev čez eno leto stara, uživa v gospodarskih krogih najboljši glas.

Naša naloga je, da izvršene zgradbe združništva držimo v dobrem redu in da mislimo na nove zidave. Vse to se naj vrši v duhu združništva, v duhu medsebojne ljubezni.

Stojan Protić proti abstinenčni politiki.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Današnji »Radikal« prinaša uvodnik Stojana Protića pod naslovom »Politika hrvatskega bloka«. V članku polemizira Protić z zagrebškim »Obzorom« od 6. t. m., ki je objavil tozadevni članek. Protić izjavlja, da je misel abstinenčne, ki jo zagovarja »Obzor« in večina Hrvatskega bloka in ki igra glavno vlogo v njuni politiki, popolnoma napačna. Ta politika koristi le politiki gospoda Pašića in podpira našo slabo vladu, ki mora kmalu zginiti in ki povzroča toliko nemirov v našem narodu. Ta politika hrvatskega bloka je kriva, da se sedanja vlada tako dolgo drži in škoduje vsej državi, največ pa onemu delu naroda, čigar interese bi morala ščititi. Stojan Protić pravi nadalje, da

obstojata dva načina političnega boja: legalen in ilegalen boj. Kdor hoče imeti legalen boj, mora priti v narodno skupščino, kjer se razpravlja o raznih političnih naziranjih strank in narodnih manjšin. Kdor pa smatra, da ga v parlamentu večina tlači in kogar sili boj v skrajno fazo samoobrambe, ta ima pravico do obstrukcije. Kdor se pa na vse to ni oziral, ne more trditi, da se mu legalni boj onemogoča. Protić vprašuje, kaj pričakuje »Obzor« od novih volitev, ako je od vsega začetka gotovo, da bo hrvatski blok ostal pri svoji politiki abstinenčne. Člankar končuje s pozivom, naj se hrvatski blok povrne v narodno skupščino in naj pomaga strmoglaviti vladu, ki itak ne bo mogla več dolgo ostati na krmilu.

Ruski odgovor.

ZA SUVERENITETO RUSIJE — RUSIJA PLAČA DOLGOVE, A ZAHTEVA TUDI ZASEBNO ODŠKODNINO.

Genova, 11. maja. (Izv.) O vsebini večrajšnje ruske spomenice se objavlja: Predgovor navaja, da pomenja spomenica korak nazaj napram dogovoru od dne 20. aprila, ki je bil sklenjen v vili Alberti, pravtako spomenica od 9. maja. Takisto kaže znaten odklon od sklepov canske konference. Trditvi, da je priznanje zavezniških držav in zasebnih dolgov bistveni pogoj za sodelovanje tujega kapitala v Rusiji, nasprotuje dejstvo, da mnogo inozemskih kapitalistov ni čakalo, da bo rešeno vprašanje dolgov, temveč je stavilo Rusiji na razpolago svoje sodelovanje. Politična in socialna reakcija, ki se je pojavila po vojni v večini držav, skuša priti potom poraza Rusije do popolnega zmagozlasja kapitalističnega individualizma. Ruski sovjetski delegati so se branili in se še vedno branijo, da bi vmešavali v mirna pogajanja politične tendence. Ako so dela konference ogrožena, pada vsa odgovornost na one, ki se upirajo želji po skupnem sporazumu in višje cenijo korist nekaterih skupin kakor občo blaginjo. — O vsebini ruskega načrta samega se poroča: Ako zasleduje spomenica od 2. maja s predlagano formulo namero, ovirati politično delavnost delavskih organizacij, tedaj se ruska delegacija s tako prepovedjo ne more strinjati. Zahtevo, odreči se vsakemu aktu, ki bi mogel motiti politične in teritorialne razmere drugih držav, smatra Rusija za poizkus, vsiliti Rusiji priznanje pogodb, ki so jih sklenile

druge države brez njenega sodelovanja. Vsekakor je to politično vprašanje in Rusija je pripravljena, da razpravlja o njem z interesiranimi državami, kadar pride čas za to. Rusko-rumunsko vprašanje se nikakor ne more obravnati ločeno. Rusija se obvezuje, da bo sodelovala pri vzpostavitvi miru v orientu. Ker se nahajata Rusija in Turčija v prijateljskem razmerju, je ruska delegacija pripravljena posredovati. Kar se tiče člena 7, se Rusija z ozirom na dogodke ne more zavezati, da prevzame napram prijateljskim silam in njihovim državljanom odgovornost glede anuliranja javnega dolga in nacionalizacije zasebne lastnine. Pravtako ruska vlada po zakonu ni primorana plačati dolgov svojih prednic, ali vrniti nacionalizirano posest ali nuditi prejšnjim lastnikom kompenzacije, jim plačati odškodnino ali poravnati drugo škodo, ki so jo povzročili inozemcem ruski zakonodajci ali ruska revolucija. Ker pa je Rusija prežeta pomirljivega duha in želi doseči sporazum z vsemi državami, je sprejela ruska vlada načelo, ki ga vsebuje tretja resolucija canske konference. Glede pridržka vzajemnosti izvzemši vojne dolgo, je izjavila ruska delegacija, da je pripravljena plačati javne predvojne dolgo, toda pod pogojem, da se prizna škoda, ki jo je utrpela Rusija po tujem vmešavanju v ruske zadeve in radi blokade. Ruski protipredlogi so neskončno bolj upravičeni kakor zahteve inozemcev.

Nezaupanje do sklenjenega posojila.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Dejstvo, da je naša vlada sprejela ponudbo ameriške bančne skupine Bler glede posojila 100 milijonov dolarjev, je dalo parlamentarnim krogom povod za razne komentarje. Radikalci so imeli danes dopoldne sejo, na kateri je minister za izenačenje zakonov Trifković poročal klubu o sklepu, ki ga je vlada sprejela včeraj glede posojila. Seja se je morala prekiniti zaradi otvoritve seje narodne skupščine in se je popoldne nadaljevala. Radikalci so zahtevali od vlade, naj jim poda podrobnosti o posojilu in so jo opozorili na to, naj ne sklepa prehitro in naj sprejme ono ponudbo, ki je najbolj ugodna.

Seja narodne skupščine.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Današnja sejo narodne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 11. 15. — Po formalnostih ugotavlja predsednik, da je navzočnost zadostno število poslancev. — Posl. Ivan Deržić (narodni socialist) zahteva, naj se njegovemu predlogu o razveljavitvi §§ 6 in 7 zakona o draginskih dokladah državnim nameščencem in vpokojencem prizna nujnost in naj se predlog stavi na

Tu gre za posledice, ki jih mora izvajati minister, ako narodna skupščina ni zadovoljna z njegovim odgovorom. Namestnik ministrov pa teh posledic ne more jemati nase. Na predlog predsednika dr. Ribarja se na to interpelacija stavlja z dnevnega reda in pride v prihodnji seji zbornice na razpravo. — Drugo interpelacijo stavlja posl. Uroš Brkić glede nekaterih nepravilnosti pri uvozu 400 vagonov soli. Ker posl. Brkić ni navzoč, naznanja predsednik dr. Ribar, da mora tudi to interpelacijo postaviti z dnevnega reda, kar zbudi ponovno veliko ogorčenje na klopeh opozicije. Čujejo se glasni vzkliki protesta. — Narodna skupščina preide zatem na tretjo interpelacijo posl. Dukića o uvozu melase. Ker tudi tega poslanca zaradi bolezni ni v zbornici, se tudi njegova interpelacija stavlja z dnevnega reda. (Ponovni protesti pri opoziciji.) — Seja se zaključi ob 12.05. Prihodnja seja v torek ob štirih popoldne.

Razgovor z dr. Korošcem.

Avtonomistični blok. — Muslimani in HTS. — Zemljoradniki. — Ideja avtonomne Bosne. — Posojilo. — Pašić in Ninčić.

Sarajevska »Večernja pošta« z dne 9. maja prinaša razgovor svojega glavnega urednika Sironića z dr. Korošcem, ki je podal o raznih aktualnih vprašanjih sledeče mnenje:

»Situacija je sedaj brezdvomno ugodna, da vse avtonomistične stranke izstopijo bolj aktivno. V zemljoradniški stranki je treba razlikovati med člani iz Srbije in člani iz prečanskih pokrajin. Gotovo je, da želijo »prečanski« zemljoradniki, da se po možnosti ohranijo zgodovinske, kulturne in upravne pridobitve v »prečanskih« pokrajinah in tudi v tem smislu delujejo. Vendar pa še niso dovolj močni in samostojni, da bi se radi tega vprašanja razdvojili od svojih srbskih tovarišev. Na zemljoradnike se danes sploh ne more računati. Pri muslimanih se bo razčistila situacija na njihovi pokrajinski skupščini 15. t. m. Gotovo je, da bo med Jugoslovanskim klubom in Muslimansko organizacijo vladalo dobro razmerje ker so državno pravni interesi obeh po moji sodbi identični. Mogoče je, da se bo našel način za čim ožje sodelovanje. Želeli bi samo, da se avtonomističnemu gibanju pridruži tudi Hrvatska Težačka Stranka v Bosni, ki se je zadnje čase zgubila popolnoma v Hrvatskem bloku, v katerem pa ni mogla doseči niti tega, da bi prišlo bosansko vprašanje bolj do izraza. — Ideja avtonomne Bosne je bila dosedaj latentna. Sedaj je prišel moment, da se vse bosansko-hercegovske stranke, ki niso centralistične, združijo na avtonomističnem programu. Muslimani gredo po pravem potu.«

Glede vladne večine je dr. Korošec izjavil: »Do skupnega kluba v navadnem smislu ne bo prišlo. Vendar uvideva vsakdo, da mora priti do bolj organizacije vladne večine. Kajti ta večina je tako slabo organizirana in tako slaba, da nas pošilja vsakih deset dni na počitnice, ker v skupščini ni nobenih izdelanih zakonskih načrtov, o katerih bi mogla skupščina razpravljati. Naš parlament z demokratsko-radikalno večino stoji v Evropi brezdvomno na najbolj nizki stopnji.«

Na vprašanje, kaj misli o zunanjem posojilu, je dr. Korošec odgovoril:

»Vi veste, da je prav težko razložiti vse ono, kar dela naš finančni minister. Pogodba o državnem posojilu mora po ustavnih odredbah priti pred parlament, ki bo to pogodbo potrdil ali pa odklonil. Velika napaka pa bo, če bo šla vlada v tem lučju preko naših gospodarskih krogov, ne da bi jih vprašala za mnenje.«

Končno je glede nasprotujočih si stališč Pašića in dr. Ninčića v vprašanju Baroša in Zadra dr. Korošec povdal, da mu je radikalno stališče, ki ga zavzema Pašić, simpatično, da pa je prepričan, da do vladne krize vsled tega ne bo prišlo.

LJENIN ZDRAV.

Moskva, 11. maja. (Izv.) V plenarni skupščini je izjavil Zemjaškov, da je Ljenuovo zdravstveno stanje popolnoma dobro. Ljenuin se že bavi z najvažnejšimi državnimi posli. Upati je, da ga v prav kratkem času vidimo pri polni delavnosti.

Glad v Dalmaciji.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Iz pasivnih krajev Dalmacije je došlo v Belgrad večje število pritožb in prošenj zaradi zaostale pomoči za gladojoče v Dalmaciji. Ministri so ugotovili, da je slabih prehranjevalnih razmer v Dalmaciji kriv v prvi vrsti slab promet z Dalmacijo. Država pa bo storila vse, kar je v njeni moči, da gladnemu ljudstvu pomore.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Zemljoradniki so imeli danes sejo, na kateri so sklenili, naj gre klub korporativno k ministrskemu predsedniku Pašiću in naj ga pozove, da stori vse, da se odpravi lakota v Dalmaciji. V tem pogledu je klub zemljoradnikov sprejel resolucijo, ki našteva vzroke za sedanje žalostne prehranjevalne razmere v Dalmaciji. Resolucija naglašja, da je član kluba poslanec Franič še lani opozoril razne ministre na to, da preti kriza v prehrani Dalmacije. Edini minister, ki je nekaj storil za Dalmacijo, je bil prometni minister, ki je dovolil 25 odstotni popust pri tarifih za izvoz vina iz Dalmacije. Vsi drugi ministri so se postavili na odklonilno stališče. Klub roti, da je treba napeti vse sile, da se Dalmacija reši.

»Nema kredita.«

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Danes dopoldne pred otvoritvijo seje narodne skupščine so posetili poslanci Deržić, Golouh in Kopač finančnega ministra dr. Kumanudija v ministrski sobi v parlamentu in so intervirali pri njem z zahtevo, naj se vendar enkrat izplačajo delavcem prometnih ustanov povisane draginjske doklade. Njihova intervencija ni imela uspeha, ker je finančni minister izjavil, da nima na razpolago potrebnih kreditov.

»Nema kvoruma.«

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Danes popoldne je imel sejo zakonodajni odbor, da bi sklepal o zakonu o ministrski odgovornosti. Seja pa je morala biti preložena, ker ni bilo kvoruma.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Na današnji seji parlamenta bi bili morali izvoliti 5 odborov za razpravljanje, o raznih zakonskih predlogih. Volitev pa se ni izvršila, ker ni bilo navzočih dovolj poslancev. V Belgrad je prišlo na sedanje zasedanje parlamenta tako malo poslancev, da ne more zborovati niti plenum parlamenta niti posamezni odbori.

Vlada išče večine.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Včeraj se je v parlamentarnih krogih znova govorilo, da dobe bosanski radikalci mesto ministra, čim izstopijo muslimani iz vladne večine. V tem vprašanju so bili bosanski radikalci zelo rezervirani, dokler so sedeli muslimani v vladi. Čim pa izstopijo iz vladne večine, ne bo več ovire, da bosanski radikalci ne bi vstopili v vlado.

Novi volivni zakon.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Danes dopoldne je bila seja ministrskega sveta, na kateri so razpravljali o novem volivnem zakonu. Sprejet je bil predlog ministra notranjih zadev dr. Voje Marinkovića z nekaterimi malimi izjemami. Po novem Marinkovičevim predlogu more kandidirati vsak kandidat v 2 srezih enega in istega okraja. Posamezne volilne liste mora podpisati vsaj 500 volivcev.

TUDI DEMOKRATI SO NEZADOVOLJNI

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Demokratski klub je na svoji današnji popoldanski seji razpravljal o upravni razdelitvi države na

oblasti. Del demokratskih poslancev je zelo nezadovoljen zaradi razdelitve države v oblasti in zahteva izpremembe. Zlasti glede razdelitve v Južni Srbiji je mnogo poslancev nezadovoljnih. — Minister za notranje stvari dr. Marinković je nato govoril o volivnem zakonu. Poročal je o vladnem načrtu tega zakona. Klub je prepričan, da je vladni načrt zelo kompliciran in da se mora poenostaviti. — Finančni minister dr. Kumanudi je potem dal pojasnila o posojilu. Izjavil je, da bo o tem podrobneje poročal, čim dospe odgovor na predlog vlade.

GRAŠKA GLEDIŠČA.

Gradec, 11. maja. (Izv.) Mestni občinski svet je v svoji današnji seji sklenil, da da obe mestni gledišči v zakup gledališki družbi, ki jo je ustanovil veleindustrijalec dr. Wutte. Najemninsko razmerje se začne z letošnjo jesensko sezono. Trajalo bo tri leta.

Redna glavna skupščina Zadrugne zveze.

Ljubljana, 11. majnika 1922.

Danes je zborovala v Akadem. domu redna glavna skupščina Zadrugne zveze. Od načelstva so se udeležili skupščine predsednik dr. Anton Korošec, I. podpredsednik B. Remec, II. podpredsednik dekan V. Zabret, ravnatelj Legat in prisidniki dr. Verstovšek, dr. Božič, dr. J. Mohorič in odborniki Podbevšek, urednik Smodej, Steblovnik in Štrin; opazili smo med skupščinarji tudi dr. Brejca, veliko duhovnikov, na čelu jim več dekanov, ter zadrugnike iz cele Slovenije. Na skupščini je bilo navzočih 156 zastopnikov posojilnic in 113 zastopnikov nadenarnih zadrug.

Skupščino je otvoril predsednik dr. Korošec z govorom, katerega priobčujemo na uvodnem mestu in ki je žel živahno odobravanje cele skupščine.

Poslovno poročilo.

Načelstveni ravnatelj Evgen Legat je poročal o poslovanju Zadrugne zveze leta 1921, katero z ozirom na splošne gospodarske razmere ni bilo dosti boljše od prejšnjih dveh povojnih let. Narodne gospodarske razmere se še vedno niso konsolidirale in skrb vodilnih mož v vseh državah je bila zelo velika, kako bi se rešili iz raznih gospodarskih kriz in zacelili rane, katere je povzročila svetovna vojna. V naši državi, ki je po veliki večini agrarna država, se mora mali človek organizirati v svojih gospodarskih zadrugah. Glede na posojilništvo je povdarjal, da zadruga, katere nalagajo odvečni denar pri bankah, škodujejo ne samo Zvezi, ampak zlasti tistim zadrugam, katere ta denar potrebujejo. Poročevalec je grajal, da ni še rešeno vprašanje enotnega jugoslovanskega zadrugnega zakona in poročal, da je zboroval koncem septembra lani v Ljubljani zadrugni kongres.

Začetkom leta 1921 je štela Zadrugna zveza 537 zadrug, pristopilo je v tem letu 92, odpadlo pa 148 zadrug (koroške in v Julijski Benečiji se nahajajoče zadruga, ki vsled pripadnosti k drugim državam ne morejo biti več članice Z. Z.), tako da je bilo koncem leta 1921 484 zadrug. Pod Italijo je prišlo 99 zadrug, pod nemško Avstrijo 29 koroških članic. Zadruga, ki so prišle pod Italijo, so se priklopile deloma Zadrugni zvezi v Gorici, deloma Zadrugni zvezi v Trstu, koroške zadruga so si pa v Celovcu ustanovile »Zvezo slovenskih koroških zadrug.«

Denarni promet je v letu 1921 znašal 1.744.583.491 kron in se je zvišal za 280 milijonov kron. Vloge v tekočem računu so

se od prejšnjega leta zvišale za več kot 100.000.000 kron in so koncem poslovnega leta znašale 270.157.706,94 K.

Kreditni v tekočem računu so se dvignili za 55 milijonov kron in so znašali koncem leta 1921 K 114.608.842,96. Pri raznih denarnih zavodih je bilo naloženo 124 milijonov 951.082,94 K. Čisti dobiček je znašal 54.134 K 76 v.

Sej je imelo načelstvo v poslovnem letu 1921 53, nadzorstvo 10, odbor pa 2 seji. Rednih in izrednih revizij je bilo vsega skupaj 175. Pouk o zadrugništvu in zadrugnem knjigovodstvu se je tudi leta 1921 vršil v orglarski šoli.

O poslovanju nadzorstva je poročal njegov predsednik profesor Fran Verbič, ki je predlagal odboru absolutorij, kateri predlog se je soglasno odobril.

Pismo glavnega zadrugnega saveza o poslovanju Z. Z.

Glavni zadrugni savez v Belgradu, kateri je izvedel revizijo Z. Z., je poslal načelstvu Z. Z. 6. majnika 1922 pismo, katero navaja: »Sa zadovoljstvom pak se konstatira lepi napredak u zadrugnom poslovanju što je nastao od zadnje revizije, obavljene godine 1916. do one poslednje, obavljene koncem prošle godine. Taj je napredak ustanovljen ne samo unutar Zadrugne zveze nego i kod ustanova, u kojima ona najviše sudjeluje: kao u Gospodarskoj zvezi i Zadrugnoj gospodarskoj banci, što se sve ima u glavnom pripisati požrtvovnom radu Uprave i strukovnoj spremi te marljivosti zadrugnih činovnika. Ima se priznati, da produktivno zadrugarstvo takodjer lijepo napreduje i da su neke zadruga u tom pravcu iskazale jakih uspjeha.« (Živahno pritrjevanje in ploskanje.)

Ker je izstopil iz odbora posestnik Martin Steblovnik iz Šmartna v Paki, je bil mesto njega izvoljen v odbor Ivan Črnoga iz Zdol in v nadzorstvo dekan Anton Skubic v Ribnici ter Martin Steblovnik.

† Fran Pišek.

Predsednik dr. Korošec se je nato v toplih besedah spominjal rajnega poslanca Frana Piška, ki je bil eden najmarljivejših zadrugnikov v štajerski deželi.

Predavanje.

Dr. B a s a j je nato predaval o zadrugni ideji z ozirom na naš čas.

Slučajnosti.

I. podpredsednik Bog. Remec je povdarjal, da se je z ustanovitvijo Zadrugne gospodarske banke izvedla stara ideja rajnega dr. Kreka. V banki ima Z. Z. večino in njeni nameni morejo in smejo biti le zadrugni. Gospodarska zveza se je vstallila in ustanovila dva nova oddelka: mesni in mlekarški. Delavsko konsumno društvo je organizacija za sebe, katero ima veliko nalogo, da ustanavlja svoje podružnice, kjer je to potrebno.

Razprave so se še udeležili dr. Verstovšek, Tomasin iz Cerkelj, Bajec (Št. Janž), p. Teodor Tavčar (Vič), dekan Plantarič iz Trebnjega, načelstveni ravnatelj Legat, Marincik, dr. Mohorič in Martin Steblovnik, kateri je stavil sledeči predlog: »Zastopniki zadrug, zbrani na obnem zboru Z. Z. v Ljubljani soglasno protestirajo proti raznim šikanam upravnih oblasti in naravnost krivičnemu obdavčenju naših zadrug, kakor tudi proti neupravičenim napadom na zadrugništvo od strani trgovstva, bodisi na njih zborovanjih, bodisi v časopisju. Zahteva, da se v zadrugnem zakonu, kateri se baje izdeluje, ne le ščiti že obstoječe ugodnosti, temveč se dajo še druge na najširši podlagi.

Predsednik dr. Korošec je nato zaključil glavno skupščino.

Politične novice.

† Kako se zapravlja državni denar? Neki splitski list javlja: »G. Vlado Martić je odptoval v družbi gg. Druškovića in Primožića (prvi je uradni ministristva za socialno politiko, drugi pa prometnega ministristva) v Hamburg, da prisostvujejo otvoritvi linije Hamburg—Southampton—Cherbourg—Newyork. Za dijete tem gospodom je država plačala nekaj stotisoč kron. — To notico prinašajo listi z naslovom: Iz državne ekonomije i hohštaplerije.

† Minister notranjih zadev dr. Voja Marinković — borzni svetnik. Na zadnjem obnem zboru belgrajske borze je bil izvoljen za borznega svetnika tudi minister notranjih zadev dr. Voja Marinković. To izvolitev komentira zagrebška »Slobodna Tribuna« na sledeči način: »Če predsednik ministrskega sveta g. Nikola Pašić s svojim imenom krije in zagovarja sumljive in umazane posle svojega sina Radomirja, to ni nič čudnega. Nikola Pašić je namreč sovrstnik onih srbijanskih poslancev, ki so svoje glasove prodajali raznim toponskim tvrdkam, pa so kljub temu ostali »narodni ljudi«. Tudi se ne čudimo staremu poslancu Čedi Kostiću, ker on zares misli, da je poslanstvo trgovina. Tudi ni čudno, če demokratski poslanci prihajajo z raznimi trgovskimi agenti v ministrstva, da jih iz gole »nesebičnosti« priporočajo... Tudi nikogar ne iznenaja, če dobivajo radikalški in demokratski poslanci razne sinekure v monopolni upravi in v drugih državnih podjetjih. Vse to so malenkosti, ker koncem koncev je treba vsako mašino mazati in zato mora tudi vlada mazati svojo glasovalno mašino... In če ministri raznih dobičkanosnih resorov postanejo čez noč milijonarji, ko pridejo na razpoloženje, se da to razlagati z izrekom, da je Bog najprej sebi brado ustvaril. Čudno pa je, da se spušča aktiven minister v podobne posle. Dr. Voja Marinković je postal borzni svetnik. Ali je svoje dostojanstvo spojil z belgrajskim sarafstvom? Minister Marinković se je zadnje dni silno trudil, da sklene ameriško posojilo. Ali ne diši to posojilo mogoče po — subotiški aferi? Upamo, da poslanci, ki ne pripadajo vladni večini, ne bodo zamudili lepe prilike, da se nekoliko porazgovore o pojmu inkompatibilitete z vladnimi krogi.«

† Kar smo že takoj vedeli. Pred nekaj dnevi so javili razni listi, da bo izplačevala država 20 procentne bone, t. j. oni denar, ki ga je država ljudem odvzela ob priliki zamenjave kron v dinarje »na prevaren način«, kakor je rekel Stojan Protić. Generalna direkcija državnih dolgov javlja sedaj, da ta vest ni resnična.

† Belgrajsko »Videlo« o demokratih. List »Videlo« je glasilo nekdanjih srbijanskih naprednjakov, izmed katerih so bili mnogi do nedavnega časa še člani demokratske stranke. Zato ni brez interesa poznati sodbe naprednjakov o demokratih. »Videlo« piše: »Demokratska stranka se bliža svojem koncu. Najprej so hotele v demokratskem klubu združene stranke vreči radikale, ko pa to ni šlo, so se z radikali združili ter jim prepustili politično vodstvo. Demokratje so si postavili kot cilj širjenje politične svobode, toda skupno z radikali so ustvarili ustavo, ki je najbolj nazadnjaška izmed vseh, kar jih je Srbija kdaj imela. Demokratje so hoteli dalje rešiti agrarno vprašanje, a napravili so pravi kaos v tem oziru. Javne varnosti ni. Nezadovoljstvo so povzročili med vsemi plemeni in v vseh krajih. En uspeh pa jim je gotov: velikemu številu svojih pristašev so dali dobičkanosne koncesije in v vseh osebnih vprašanjih so dosegli lepe rezultate. Danes postaja kriza demokratske stranke akutna in kaže

Allan Edgar Poe:

V Maekströmu.

Iz angleščine prevel Anton Debeljak.

(Konec.)

Ni bila nova groza, ki me je tedaj popadla, temveč početek bolj razburiljive nadeje. Ta up je vstajal deloma iz spomina in deloma iz sedanjega preudarjanja. Prikladal sem si v um veliko različnost plavajočih snovi, ki so nastiljale lofodsko obalo, potem ko jih je bil vsrkal in nato izbljuval Moskoeström. Daleko večje število blaga je bilo raztreščeno na prav neobičen način — tolikanj razkuzmano in razhrebano, da se je zdelo raztolčeno na nebroj koscev — a tistikrat sem se določno spomnil, da nekateri predmeti vobče niso bili spačeni. Tedaj si nisem znal razlagati te razlike drugače kakor z domnevo, da je bilo edino le razpraskane odlomke popolnoma posrebal — da so ostali prišli v miamol ob tako pozni dobi morskkih pogibov ali pa da so se v sukalniku iz kateregakoli vzroka potapljali tako polagoma, da niso dosegli dna, preden se je povrnila plima oziroma oseka, kakor je pač naneslo. V obeh slučajih se mi je videlo možno, da jih je bilo brzkone sesukljalo tako spet nazaj na morskno razino, ne da bi jih bila doletela usoda tistih predmetov, katere je bilo po-

vleklo vase poprej ali jih pogoltnilo bolj naglo. Takisto sem napravil tri važne opazke. Prva je bila splošno pravilo: čim večja so telesa, tem hitrejši njih pad; druga: med dvema predmetoma enake razsežnosti, od katerih eden je okroglast in drugi katerekoli drugačne oblike, se obla veliko brže pogreza; tretja: pri dveh enoliknih kepah v valjasti in kaki drugi podobi se valjar pogrozi najbolj polahko. Po svoji rešitvi sem se čestokrat pomenkoval o tem s starim okrajnim učiteljem in od njega sem se navadil rabiti bededi »valj« in »obla«. Razlagal mi je — čeprav sem pozabil razlago — kar sem bil izsledil, da je bila v resnici naravna posledica oblike plavajočih drecov, ter mi je pokazal, kako se je moral valjar, ki je plaval na krnici, bolj upirati posrkanju in da ga je posrebal z večjo težavo nego enako zajetno tvarino katere si bodi podobe.¹

Še nekaj groznega je precej okrepilo moja opazovanja ter me sililo, da sem jih upošteval, in to je bilo dejstvo, da sva pri slednjem obratu prehitela nekaj sodu sličnega, ali pa jadrnico ali ladinj jambor; dočim je bil nekateri teh predmetov v najini višini tedaj, ko sem prvič odprl svoje oči nad čudi ogromnega tolmana, so bili sedaj vsi visoko gori nad nama in se je zdelo, da

¹ Glej Archimedes »De Incidentibus in Flut. doc — lib. 2. (O padu trdnih teles v tekočini.)

so se le malo premaknili s svojega prvotnega stališča.

»Nisem se dolgo obotavljal, kaj mi je storiti. Sklenil sem se zanesljivo privezati na sod, katerega sem se zdaj oklepal, odrežati ga od krna in se vreči z njim v vodo. Vzbuja sem bratovo pozornost s kretnjami, kažoč na plavajoče kadi, ki so se nama bližale, in sem napravil po svojih močeh vse, da bi mu raztolmačil, kaj nameravam storiti. Nazadnje sem mislil, da je razumel moj naklep, vendar pa je, ali je bilo res ali ne, obupno zmajal z glavo ter se branil ganiti s svojega prostora pri kolutu. Nemo goče je bilo doseči ga, nujna stiska ni dopuščala odloga in tako sem ga v grenki borbi prepustil njegovi usodi, se pričvrstil na čebrico z vrvmi, ki so jo pritrjevale h krmi, in se strmoglavil z njo brez daljšega obotavljanja.

»Učinek je bil natanko takšen, kakor sem ga pričakoval. Ker vam pač sam pripovedujem sedaj to dogodbo — kot vidite, sem jo le unesl — in ker ste že spoznali, kako sem se rešil, moram torej preskočiti, kar imam še naprej povedati, in hitro zaključiti svoj dogodek. Bilo je nekako eno uro, kar sem bil skočil z ladje, ko se je bila poglobila na veliko razdaljo pod meno, tri-ali štirikrat se je divje naglo zapored okrenila in se z mojim drugim bratom vred prevrnila na vrat na nos mahoma in za vselej v penasto zmes tam doli. Sod, h kate-

remu sem bil pripet, je bil utonil prav malo nad pol daljave med tolmunovim dnom in mestom, kjer sem bil šinil z krova, preden je nastopila velika prememba v krnici. Pobočna brežina široširne lakomnice je postala na mah manj in manj strma. Vrtničevo krožno gibanje je prihajalo čezdalje manj silno. Polagoma je ginila pena in mavrica, požiralnikovo dno pa se je vidno po malem dvigalo. Nebo je bilo jasno, vetrovi so se bili plegli in ščip je plul žareč proti zapadu, ko sem se znašel na morsk gladini, s polnim razgledom na lofodsko obalo in na prostor, kjer je bila Moskoeströmov krnica. Bila je ura brezvetrja — toda morje je še vrelo v gorostasnih valovih od orkanovih posledic. Podilo me je neznanstvo v Strömov preliv in v par minutah me je pregnalo vzdolž obrežja na ribiška »lovišča«. Čoln me je pobral onemoglega od naporov in (zdaj, ko je bila nevarnost odstranjena) nemega od spomina na njeno grozo. Oni, ki so me bili potegnili na krov, so bili stari znanci in vsakdanji tovariši, vendar pa me niso poznali bolj, kakor bi bili potnika iz dežele duhov. Moji lasje, ki so bili dan poprej vranječrni, so bili tako beli, kakor jih vidite zdaj. Baje se je tudi ves izraz mojega lica predrugačil. Pripovedoval sem jim svoj pripetljaj, pa mi niso verjeli. Zdaj pa pravim vam in nič kaj ne morem pričakovati, da ga boste imeli za resnico, kakor veseli ribarji z Lofodov.«

tendenco, da se ločijo deli, iz katerih je sestavljena. To se čuti povsod: v vladi, v parlamentu in med ljudstvom.

— Admiral Troubridge za donavsko konfederacijo. V razgovoru s sotrudnikom nekega budimpeštanskega lista je rekel znan angleški admiral Troubridge, da se mednarodna donavska komisija trudi, odstraniti vse ovire za živahno donavsko plovo. V ta namen bi bilo treba predvsem stvoriti srednje-evropsko zvezo narodov v Podonavju.

— Avtonomistična misel v Italiji. Nova »Demosocialistična stranka« v Italiji, ki se je pred kratkim ustanovila iz levega krila meščanske demokratične stranke, je v svoj program sprejela tudi zahtevo po »občinski in deželni avtonomiji s posebnim ozrom na etniške razmere in zgodovinske tradicije.« V političnih krogih se sodi, da bo nova stranka v zvezi z ljudsko stranko in raznimi socialističnimi skupinami tvorila bodočo vladno večino.

Nekaj potrebnega, a žal pozabljenega.

Prejeli smo in priobčujemo:

Zadnje dni je prinesel Vaš cenjeni list zelo blage članke na račun famozne in prav obsodbe vredne naredbe o maksimiranju rodbinskih in osebnih draginskih doklad za sluge in poduradnike.

Ker se niso Vaše dosedanje novice dotaknile tudi razlike pri maksimiranju teh doklad, prosimo, da priobčite javnosti v trezen preudarek sledeče:

Dnevne za revščini najbogatejše sluge in poduradnike so bile, kakor znano, določene sledeče:

Za spadajoče v člen VI. v I. draginskem razredu dnevno 18 Din., v II. in III. 17 Din., v IV. in V. 16 Din.

Za spadajoče v člen VII. v I. draginskem razredu dnevno 16 Din., v II., III., IV. in V. 14 Din.

Izven tega so bile določene rodbinske draginske doklade za vse kategorije državnih nameščencev t. j. za uradnike in neuradnike za vsakega rodbinskega člana po 5 Din. dnevno.

Po členu 51. znanega zakona o draginskih dokladah se je izvršilo maksimiranje osebnih in rodbinskih draginskih doklad, pa ne moglo za vse kategorije državnih nameščencev, ne, to velja samo za sluge in poduradnike, kateri so v revščini najbogatejši.

Značilno je pa tudi to, da se niso niti za te reveže maksimirale pravično in enakopravno, ampak gledalo se je tu na plemena. To maksimiranje se je izvršilo tako-le:

Za spadajoče v člen VI. ne smejo presezati osebne in rodbinske draginske doklade mesečno v I. draginskem razredu 1200 Din., v II. 1000 Din., v III. 850 Din., v IV. 800 Din. in v V. 750 Din.

Za spadajoče v člen VII. ne smejo presezati osebne in rodbinske draginske doklade mesečno v I. draginskem razredu 1000 Din., v II. 800 Din., v III. 750 Din. in v V. 650 Din.

Če se postavila mala razlika od 60 Din. mesečno pri dnevnicah med I. in V. draginskim razredom, kar je popolnoma pravilno, ne umevamo pa, zakaj so se stavile tako velike razlike pri rodbinskih draginskih dokladah med I. in V. draginskim razredom tako, da je nastala razlika za spadajoče v člen VI. med I. in II. draginskim razredom mesečno za 200 Din., med II. in III. za 150 Din., med III. in IV. za 50 Din., med IV. in V. za 50 Din. in med I. in V. mesečno celo 450 Din. Potem za spadajoče v člen VII., med I. in V. draginskim razredom mesečno za 350 Din.

Iz navedenega mora biti vsakemu pošteno mislečemu jasno, da je to favoriziranje prvih draginskih razredov in gotovih plemen, ker spadajo v prve tri draginske razrede vsa mesta in vasi v bivši Srbiji in Crnigori in le nekatera mesta od prečasnih krajev.

V prepričanju, da se bomo s favoriziranjem posebnih plemen vedno bolj od zaželjenega cilja oddaljevali, bi bilo v eminentnem interesu države same, da se naši narodni poslanci na pristojnem mestu z vso vneto zavzamejo za to, da se navedene razlike enkrat za vselej popolnoma odpravijo in vsem državnim nameščencem enakih kategorij in strok nakazujejo popolnoma enaki prejemki, ker ravno s tem bi se dal faktični temelj državnemu in narodnemu edinstvu. »Pravica in enakost je glavni temelj države, tega bi se morali brezpogojno vsi in v prvi vrsti vsaj državotvorci zavedati!

Dnevne novice.

— Umrl je 11. t. m. dopoldne v Kamniku upokojeni župnik Gregor Hlibar. Pogreb bo v soboto ob 8. uri zjutraj v Komendi. R. I. P.

— Razpisane službe. Zdravstveni odsek za Slovenijo razpisuje službo primarija v javni bolnici v Ptuj, mesto asistenta v Mariboru, službo upravitelja bolnice v Murski Soboti in mesto upravnega praktika v bolnici v Murski Soboti. Za prvi dve mesti je treba vložiti prošnje najkasneje do 31. maja, za slednji pa do 21. maja. Več v »Uradnem listu«, št. 47, z dne 9. maja.

— Tiskovna pomota. Včeraj nam je na naslovni strani zagrešil tiskarski škrt ne ljubo pomoto. Iz naslova »Naš redni državni proračun« nam je napravil »naš bedni državni proračun«. Kdo vé, če nima ta preklicani škrt koncem koncev prav.

— Kraljeva zahvala. Prejeli smo: Njega Veličanstvo kralj Aleksander je izrekel

kr. zalogi šolskih knjig in učil v Ljubljani za knjigo Albert Ši, Narodni okraski na pirih in kožuših, ki jo je šolska zaloga poklonila Njega Veličanstvu kralju, potom pokrajinskega namestnika za Slovenijo g. Hribarja svojo srčno zahvalo.

— Nove lekarne v Sloveniji. Ministrstvo za narodno zdravje je podelilo lekarniško koncesijo mag. pharm L. Jursetu za Podčetrtek, mag. pharm I. Karmelutiju za Cerkljano in mag. pharm F. Kuraltu za Ljubljano s stojiščem na Gosposvetski cesti.

— Poštna zveza med Kamnikom in Motnikom. Kakor nam poročajo iz Motnika, je od 1. t. m. prenehala poštna zveza med Motnikom in Vranskim, zato je pa vpeljana poštna zveza med Motnikom in Kamnikom.

— Telefonska zveza z Albanijo je bila začetkom t. m. vpostavljena.

— Nepravi rabin. V Zagrebu je te dni neki mlajši možki zbiral darove in se predstavljaj kot rabin. Ko so dognali, da ni pravi rabin, je bilo že prepozno, kajti od-potoval je s precejšnjo vsoto nabranega denarja neznano kam.

— Iz Odeše se je vrnil te dni parnik tržaškega Lloydja »Carniola«. Na krovu je pripeljal enega potnika in nekaj malega blaga. Trgovci, ki so se vrnili iz Odeše, pripovedujejo, da utegne Odesa v bodočnosti pač nuditi mnogo dela, toda zaenkrat položaj za trgovino ni ugoden. Prvič sov-jeti, ki vodijo zunanjo trgovino, nimajo na razpolago gotovine, drugi pa vse naročajo po svojih zastopnikih naravnost v inozemstvu.

— Prevoje. Minister Pucelj res lepo skrbi za kmeta. Samostojneži so bili z velikanskim krikom razbojnali, da bo g. minister za kmetijstvo preskrbel kmetom, ki so bili prizadeti od lanske suše, cenejšo pšenice za spomladansko setev. Kmetje so si mislili: Gospod Pucelj se je vendar enkrat spomnil, da so v Sloveniji tudi kmetje in ne samo verižniki, ki so lanko sušo izrabili v velikanski dobiček. 35 kmetov se je prijavilo za semensko pšenico. Toda kakšno razočaranje! Od ministra Pucelja je prišlo: beri in piši 70 kg jare pšenice. Vsak kmet je torej dobil po 2 kg. Ko so prinesli možje v robcih pšenico domov, so žene smehtale rekle: »No, vsaj za kavo,« možje pa so jezno govorili: »Če bi nas taki ministri reševali, bi bila v Jugoslaviji v jeseni še večja lakota kot na Ruskem.«

— V Št. Vidu pri Brdu je bila včeraj razprodaja zapuščine umrlega Damijana Pavliča, župnika v p., ki je živel zadnja leta v pomanjkanju ob borih 500 K brez vsakega drugega dohodka. Oni, ki so mu stregli s samaritanskim samozatajevanjem v njegovi težki bolezni, so jokali, drugi pa, ki pokojnega prej niso poznali, so se sme-jali. Med razprodajo je delal pokojnikov nečak študent Jože Zorko neumestne opazke, njegova sestra gospa grajščakinja Kersnikova pa mu je pridno sekundirala. Neka gospa, ki so ji opazke gospoda jurista že presedale, je rekla: »Od visokošolca jurista bi pričakovala že malo več omike. To je sramotno.« Je že tako, da nekateri ljudje ne morejo vstrpeti, če nimajo vedno na jeziku duhovnika in vsega, kar je ž njim v zvezi. Dobro je pa le imeti duhovnika v zlahti, posebno, če je kaj — pristradal, kaj ne? Tirolec meni: »Der für uns Priester geworden ist.«

— Gradba Krekove koče na Ratitovcu je stopila v odločilni štadij. Selška podružnica Slovenskega planinskega društva za škofje-loško okolico se ni ustrašila velikih stroškov, ki jih zahteva zgradba te koče na 1700 m visokem Ratitovcu. Svesta si je častne dolžnosti, ki jo ima selška dolina in škofjeloški okraj kot najožja domovina dr. Krekova napram spomni našega nepozabnega prvoborila za ljudski blagor. Te dni se spravlja posekan in obtesan les s planinskih vrhov planine Pečane na mesto, ki je določeno tik pod zadnji mvrhom Ratitovca za zgradbo koče. Priznati je treba, da se vseobče spoznava važnost te gradbe za selško dolino ter da se je dosedaj nabrala pod vodstvom vladnega svetnika dr. Andrejke že lepa vsota nad 30.000 K. — K temu uspehu so znatno pripomogli Zadružna zveza, Gospodarska zveza, Zadružna gospodarska banka, Hranilnica in posojilnica v Selcih in v Češnjici. Osrednji odbor planinskega društva ter marljivi nabiranci, izmed katerih je predvsem omeniti g. prof. dr. Val. Rožiča, g. dr. Basaja v Ljubljani, rodbino Demšar v Zalem logu, rodbino Tavčar v Selcih, g. kaplana Poljanca v Selcih, g. dr. Jenšterla v Trbovljah i. dr. Vendar dosedanj znesek komaj zadostuje da se pokrijejo stroški sekanja, tesanja in sprav-ljanja lesa, dotim je za dograditev koče potrebna vsota še najmanj 120.000 K. Vsem našim planincem, ki jim je znana gora Ratitovec kot ena najlepših in najbolj pristopnih sloven-skih gora s prekrasno svojo floro ter vsem čestilcem rajnega dr. Kreka polagamo na srce, da se spominjajo z znatnimi darovi namerava-ne planinske gradbe na Ratitovcu. Darovi naj se blagovolijo pošiljati blagajniku selške po-družnice S. P. D. g. Gabrijelu Thalerju v Ze-leznikih ali pa vladnemu svetniku g. dr. An-drejki, Ljubljana, Miklošičeva cesta 16, kot na-čelniku finančnega odseka.

— Škoda vled delevja. Iz Doia pod Ljubljano nam poročajo: Sava, ki je bila pred tednom dni nekoliko upala, je zopet tako narasla, da je

udarila čez bregove ter poplavlja cesto, ki drži na železniško postajo Laze. Tako dobivamo Vaš list spet čez Dmžale. Ali to še ni največja nesreča, ampak kaj bo z ozimino, to se vpraša. Zaradi stalnega delevja bo moralo segniti vse, kar smo posejali in posadili. Marsikateri kmetič je z ozi-mino obsejano njivo kar izpodorač, ker je vedel, da ne bo nobene krali iz tal. Ob deževnem, mrzlem vremenu je zastala vsa rast na travnikih in paš-nikih. Kako lepi so bili druga leta naši travniki ob tem času! Po skednjih je le še malo sena, paša je presneto skromna, ob slami pa tudi ne moremo dolgo vzdržati krav-mlekarije. Potem pa čebelarji, kako obupano, černo hodijo okoli čebelnjakovi! Toliko izmučenih, mrtvih živalic leži po tleh. Uboge čebelice! Ako le par solnčnih žarkov po-sije, pa jedrno zletijo iz svojih hišic, žal, da jih tolikrat prehitijo dež ter jih ni več nazaj. Tako gine panj za panjem. Kaj bo, če ne napočijo že vendar enkrat jasni solnčni dnevi?!

— Telefonska zveza med Belgradom in Dalmacijo. V kratkem prično polagati telefon-sko progo, ki bo vezala Split z Belgradom. Proga bo šla preko Dubrovnika, Mostarja, Sa-rajeva, Zvornika, Šabca in drugih mest. V kratkem prično polagati tudi telefonsko pro-go, ki bo vezala Belgrad s Cetinjem.

— Velika nevihta v Foči. V okrožju Foče v Bosni je pred par dnevi razsajala huda ne-vihta, ki je napravila veliko škodo. Samo v Foči je porušila 30 hiš, mnogo jih je poškodo-vala, polomila sadno drevje in napravila ve-liko škodo tudi na telefonskih in brezžarnih napravah.

— Dne 14. maja ob 3. uri popoldne priredi pro-stovoljno gasilno društvo Zalog—Sp. Kašelj veliko vrtno veselico s sodelovanjem godbe dravske di-vizije v Zalogu poleg postaje. Ker je društvo vsled nabave prepotrebne gasilskega voza zelo zadol-ženo, mu pripomorete s tem, da posetite to pri-re-ditev v obilnem številu.

— Kaj je v Srbiji mogoče? Zagrebški »Veče« prinaša sledeči odlomek iz neke interpelacije na ministra za vere: »Na prekopčeliški parohiji, srez Jablanice, okrožje Vranje, je za popa neki Blagoje Popović, ki ga je niški eparh postavil leta 1919 ali 1920 za svečenika. Zvedel sem, da je ta možakar izkoristil veliko pomanjkanje duhovnikov, ki so jih mnogo pobili Bolgari in se predstavil za duhovnika, nakar so ga duhovne oblasti postavile za popa, ne da bi imel sploh kakih dokazov, da je dokončal bogoslovje in bil posvečen.«

— Tatvine na železnici. Subotička policija je te dni odkrila dobro organizirano tatinsko družbo železničarjev, ki so že pol leta izvrševali železniške tatvine. Nekaj članov družbe je policija zatolila, iz so ravno vdrl v nek vagon na slepen tiru in ko so prišli nositi razno blago. Na stanovanjih teh železničarjev je policija našla mnogo ukrade-nega blaga. — V zapore novomeške sodišča je bilo nedavno pripeljenih 5 železničarjev, ki so na progi Karlovce—Novomesto izvrševali manše in večje tatvine in pridejo radi tega pred prihodnje porotno sodišče. Zanimivo je, da je vsa ta tatinska petorica vneljena pri Zvezi jugoslovanskih železničarjev, njen voditelj pa eden glavnih agitator-jev in organizatorjev, ki je ob vsaki priliki zabav-ljal čez »klerikalce« in druge pri zvezi nevčlanje-ne železničarje.

— Zavod za jetične so dogradili v Sarajevu in ga te dni odpro. V njem se bodo na jetiki obolele osebe brezplačno zdravile. Poleg tega bo v zavo-du poseben urad, ki bo vodil točno statistiko jetike.

— Požar v tovarni v Zagrebu. 9. maja popoldne je izbruhnil požar v strojni in železni livarni na Magacinski cesti v Zagrebu. Ogenj so le s težavo omejili. Škoda znaša nad 2 milijona kron.

— Okraden trgovec. I. Suškičević, trgovec iz Pančeva, je bil v Zagrebu te dni okraden. Spreten žepni tat mu je iz notranjega žepa ukradel listnico, v kateri je imel 5355 K, 2500 Din. 12.500 Ka in razne važne dokumente.

— Zagreb — velelemento. Zagreb je dobil te dni zopet novo velikomestno institucijo. Oblasti so nam-reč po dolgem obnavljanju dovolile lastniku infor-mativnega urada »Globusa«, da ustanovi privatno detektivsko pisarno.

— Tatvine pri Windischgrätzu na Planini. Ana Zimmermann je služila 2 leti kot sobarica pri knežiji Loti Windischgrätz na Planini. V tem času je ukradla knežini bisero, drugega blaga v vredno-sti 13.350 kron, en tisoč lirski in en bankovec za 1000 mark. Sodišče je prisodilo Zimmermannovi 4 mesece težke ječe.

— Tihotapstvo. Splitska policija je te dni zapolnila nekemu tihotapcu tuje valute v vrednosti približno 1 milijona kron in nekemu drugemu 10 kg finega tobaka, ki ga je hotel iztihotapiti.

— Nastop z davkarjem. Nekemu gospodu je davkarska predpisala 400.000 kron davka na vojne dobičke. Ker ni prejel plačal, so mu zarubili kar pri urarju v popravilu se nahaja-jočo zlato uro in več vagonov lesa. Zarubljeni gospod je bil hud in je v precej vinjenem sta-nju v gostilni ozmerjal svojega prijatelja davk-arja s šuftom. Davčni urad je zato gospoda naznanil in sodišče mu je prisodilo 500 Din globe.

— Tatvine. Orožniki iz Kaplje vasi so are-tirali v Vodicah berača Ivana Kocelja, ker je na Mlaki okradel Jakoba Kerna. Aretirani be-rač je prvotno tatvino tajil, toda ker so mu orožniki dokazali, da je le on mogel krasti, je pa povedal, da je v resnici on Kerna okra-del. — Mariji Svetlinovi iz Št. Pavla pri Dom-žalah so neznani vlomilci odnesli blaga in de-narja v vrednosti 18.000 kron.

Gospodarstvo.

g Naknadno vterjavanje povikane ležarine. Trgovska in obrtniška zbornica v Ljubljani obve-šča vse interese, da je prejel 6. maja 1922, odlok generalne direkcije carine št. 80.078 z dne 24. decembra 1921, s katerim se ji sporoča, da je carinski svet na seji dne 22. marca t. l. razprav-ljal o njeni spomenili v zadevi naknadnega vter-jevanja ležarine razlike za dobo od 26. maja do 12. avgusta 1921 pri glavni carinarnici v Ljub-ljani in odločil, da je to naknadno vterjavanje le-žarine popolnoma umestno in utemeljeno v zako-nitih predpisih, ker se je povišana taksa ležarine po uredbi o izpremembi člena 22 zakona o splošni carinski tarifi imela pobirati počenši od 26. maja 1921 za vse blago brez razlike, ali se nahajajo v državnih ali nedržavnih carinskih skladiščih. Ta odlok carinskega sveta je odobrili g. finančni mi-nister, s čemur je odlok dobil izvršilno moč.

g Sestanek kozjerejcev iz Ljubljane in okolice se vrši na praznik dne 25. majnika t. l. ob tretji uri popoldne pri »Kameniti mizi« v Šiški. Namen sestanka je, posredovati boljše medsebojno spoznavanje rejcev bele sanske koze in razgovor o podrobnem načrtu za plo-donosno rejsko delo; razpravljalo se bo o ustanovitvi kozjerejskega društva in o pregle-du kozjega materiala. Na zborovanju poroča živinorejski nadzornik ing. Zidanšek. K obilni udeležbi od strani kozjerejcev vabi oddelek za kmetijstvo.

g Žitni trg. Cene žitu so bile v Vojvodini sle-deče: pšenica 15,90, ječmen 12, koruza 11,10, pša-nična moka št. 0 22.

g Gospodarsko življenje lužičkih Srbov. Tudi Lužički Srbi se gospodarsko zelo živahno gibljejo. V Budišinu (Bauzen), centru lužičkih Srbov, so si osnovali že l. 1919. »Serbsko Lu-dovno banko«. Delniška glavnica znaša 1.200.000 mark. Rezerve 20.000 mark. Banka je osnovala dve podružnici in se jako ugodno razvija.

g Nemške reparacije. Angleški zakladni mi-nister je izjavil, da znaša do 30. aprila od Nemčije plačani znesek 4.350.000 funtov sterlingov.

g Cene cementa v Avstriji. En vagon ce-menta (10.000 kg) stane danes v Avstriji 710.000 n. a. kron.

g Carinski aggio v Italiji. Carinski aggio v Italiji je določen za prvo polovico maja z 256, t. j. za sto zlatih lir se plača 256 papir-natih lir.

g Kriza italijanske avtomobilne industrije. Zadnje dni je odpustila italijanska tovarna av-tomobilov Fiat v Turinu okrog 1500 delavcev. Obenem je sklenila, da zaposlenim delavcem ne plača draginske doklade. Tovarna avto-mobilov »Scat« je odpustila 300 delavcev, ta-ko da jih ima danes še 30.

g Cene kovinam v Londonu. Dne 8. maja je no-tiral v Londonu baker 60 pet šestin, elektrolit 65 do 67, cink 27 ena osmina.

BORZA.

Curih, 11. maja. (Izv.) Berlin 1.82, Newyork 518, London 23.05, Pariz 47.375, Milan 27.525, Praga 9.775, Budimpešta 0.66, Zagreb 1.875, Varšava 0.13, Dunaj 0.06, avstr. krona 0.0625.

Berlin, 11. maja. (Izv.) Budimpešta 37, Milan 1518.10, Praga 536.30, Pariz 2614.20, London 1265.90, Newyork 284.89, Curih 5533.05.

Praga, 11. maja. (Izv.) Dunaj 0.50875, Berlin 18.50, Rim 275, Budimpešta 6.575, Pariz 477, Lon-don 232.50, Newyork 51.95, Curih 1015.50, avstr. krona 0.57, italijanske lire 272.

Dunaj, 11. maja. (Izv.) Devize: Zagreb 31.345—31.405, Belgrad 125.08—125.32, Berlin 30.70—30.80, Budimpešta 11.355—11.415, London 38.925—38.975, Milan 463.50—464.30, Newyork 8719—8731, Pariz 799.50—800.50, Praga 166.40—166.60, Sofija 63.20—63.30, Curih 1681.25—1683.75. Valute: Dolari 8669—8681, levi 62.45—62.55, nemške marke 30.95—31.05, angleški funti 38.775—38.825, francoski fran-ki 798.50—799.50, italijanske lire 462.70—463.30, ju-goslovanski dinarji 125.08—125.32, levi 61.19—61.31, švicarski franki 1676.25—1678.75, češkoslov. krona 166.15—166.35, mažarske krona 11.355—11.415.

Zagreb, 11. maja. (Izv.) Devize: Berlin 23—24.25, Bukarešta 0—50, Milan 350—355, London 290—300, Newyork (čeki) 64.50—65.50, Pariz 590—608, Praga 126—128, Švica 1250—1300, Dunaj 0.75—0.80, Budimpešta 8.75—9.10, Varšava 1.80—2. Valute: dolar 64—65, Ka 0.80, K 126, angl. funti 287—291, napoleoniori 190, marke 24.70, levi 51.

Belgrad, 11. maja. (Izv.) Devize: Berlin 23—23.25, Budimpešta 8.75, Bukarešta 48.50, Italija 350—355, London 290, Pariz 590, Praga 128, Švica 1290, Dunaj 0.76—0.77. Tendence: Vse devize antantnih držav hitro padajo. Vzrok se pripisuje dejstvu, da je naša država sklenila posojilo v Ameriki.

Štalerske novice.

Š čemu stanovanjski urad v Mariboru? To vprašanje si je v Mariboru stavil še vsakdo, ki je kdaj potreboval stanovanjski urad. Pod starim režimom je stanovanjski urad služil ve-činoma le za to, da so prijatelji predsednika prišli do stanovanja, da so druge, take sreče nedeležne stranke nosile v ta urad naslove stanovanj, katere so stranke same našle in pa da so se tako najdena stanovanja oddajala drugim strankam, ki jih niso iskale. In končno je bil stanovanjski urad za to tu, da si je za take posle nesposobno osebo na lahek način služilo kruh, nekateri tudi zelo udobno življe-nje in pa, da so se norčevali iz revežev. Vse je pričakovalo, da se bo vse to spremenilo, čim je ta institucija prešla v roke mestne občine. Prvotno je bil podžupan Roglič določen za vodstvo tega urada. Roglič kolikortoliko še ni napravil vsega idealizma in čuta za socialno pravičnost. To je začutil tudi župan Grčar in si je vodstvo tega urada osvojil v svojo osebo in posebno čast. Ostalo je vse pri starem šlen-drijanu. Odpustili so le slovečo gospodično Do-ro, o kateri je »Tabor« vedel toliko povedati. O preiskavi, o kateri se je toliko govorilo, ni duha ne sluha. Gospodična Dora sedi namesto pri stanovanjskem uradu, nemoteno dalje pri drugem oddelku mestnega urada in mi ji to privoščimo, ker ima gotovo čisto vest glede prejšnje službe. Drugi uradnik, na katerega tankovestnost se je občinstvo zanašalo, je dal ravno radi svoje čiste vesti raje slovo stano-vanjemskemu uradu, baje, ker njegova vest ni mogla prenašati vsega, kar je tam slišal in vi-del. In to zna biti namerodajnejše spričevalo za kvalifikacijo tega urada. Zgledu tega urad-nika slede drug za drugim tudi prijatelji so-cijalne pravičnosti, ki fuggirajo kot člani ko-misije. Le trdi živci še vzdrže razmere v tem uradu. Urad, ki ga občinstvo najbolj potrebu-je, posluje samo dvakrat na teden za stranke. Kaj sicer počne uradništvo v tem uradu, tega nihče ne ve. Pač pa ve vsak otrok v Mariboru, da še danes nima ta urad nobene statistike, nobene kontrole, da se preživlja slej ko prej

od podatkov, ki mu jih donajajo stranke, da jih komodno uporabljajo za stranke, ki si ne iščejo stanovanj, ker jih po milosti župana ali kakšnega drugega prijatelja itak dobe na razpolago. Da drugi potrebni reveži poginjajo brez človeku spodobnih stanovanj, kaj to briga absolutizem na tem uradu? Da vlada tu strašen absolutizem, ki te v 3 dneh vrže izpod strehe na cesto, to ve tudi vlada v Ljubljani. Ampak — — —

Ljubljanske novice.

Ij Šentpeterski Orel v Ljubljani vabi vse darovalce žeblice namenjene novemu praporu k slovesni blagoslovitvi in zabijanju žeblice v nedeljo dne 14. t. m. ob 9. uri v Šentpeterski cerkvi. Zvečer pa k telovadnemu večeru v Ljudskem domu ob 8., kjer sodeluje godba Dravske divizije pod osebnim vodstvom g. kapelnika dr. Čerina.

Ij Za gladijoče v Rusiji. V nedeljo 14. t. m. se bo zbiralo po ljubljanskih ulicah prispevke za gladijoče v Rusiji. Prosimo občinstvo, da daruje vsak po svojih razmerah v ta namen. 100 Din zadostuje, da se reši eno človeško življenje. Kdor se ne čuti prisiljenega, da daruje že iz dolžnosti, ki nam jo narekuje ljubezen do bližnjega, naj pomisli, da so milijoni in milijoni očetov sinov in bratov teh stradalih ruskih mučnikov morali umreti na galitskih planjavah, da so tako osvojili nas iz avstrijskega suženstva. — V nedeljo dne 14. t. m. bo ob priliki »Ruskega dne« predaval lektor tukajšnjega vseučilišča Preobraženski ob 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma o gladi v Rusiji. Vabimo občinstvo, da se v največjem številu udeleži tega predavanja.

Ij Vincencijeva konferenca pri sv. Jakobu ima v petek t. j. 12. t. m. po šmarnicah svojo redno rejo v navadnih prostorih. Udeležba obligatna.

Ij Prvo društvo hišnih posestnikov v Ljubljani ima v nedeljo dne 21. maja 1922 ob pol 10. uri dopoldne v veliki dvorani Mestnega doma v Ljubljani svoj redni občni zbor z »Mojem domom« objavljenim dnevnim redom. Dasi ravno je dolžnost vsakega hišnega posestnika, da se sigurno udeleži tega zbora, na katerem poda odbor natančno poročilo o svojem delovanju in o storjenih korakih glede zboljšanja našega položaja, vendar pozivljamo tem potom prav vse hišne posestnike ljubljanske in okoliške, da se tega shoda udeleže prav vsi hišni posestniki ne glede na to, ali so že člani ali ne. S tem, da pridejo na shod, pokažejo hišni posestniki svojo pažnjo do društvenega delovanja in da se zavedajo svojih stanovskih interesov. Razen običajnega dnevnega reda se bo na zboru razpravljalo o potrebnih korakih za naše nadaljnje delo, zlasti o novem stanovskem zakonu, ki nam je zopet vzel pravico prostega razpolaganja z našo imovino za nadaljna tri leta. Občni zbor je mesto, na katerem posestniki podamo svoje nasvete in želje, povema pa lahko jasno in odkrito, če smo zadovoljni z delovanjem sedanjih političnih strank, in kako stališče naj hišni posestniki zavzamejo v tem pogledu v prihodnje. Našo lastnino se hoče še nadalje izročiti v upravo našim protivnikom, zato je dolžnost prav vsakega hišnega posestnika, da pride na naš shod in s tem pokaže solidarnost in stanovsko zavest hišnih posestnikov. (K)

Ij Globe (denarne kazni) za ubožni zaklad. K sklepu ljubljanskega občinskega sveta v seji dne

9. t. m., da se bodo nalogali plodonočno za ubožni zaklad iz gornjega naslova prejeti zneski nad 800 kron, bodi pripomnjeno tudi z ozirom na druge občine, da je vsako naganje sploh nepotrebno. — Deželni zakon z dne 17. maja 1914, veljaven za bivšo vojvodino Kranjsko, dež. zak. št. 16, je namreč razveljavil tozadevno določbo § 33. ubožne postave z dne 28. avgusta 1883, dež. zak. št. 17, po kateri je bilo odrejeno izmed drugih dohodkov ubožnega zaklada naganje tudi glob in denarnih kazni nad 40 K. — Magistrat bi storil prav, če bi se popreje poučil o postavnih določbah, preden izdela slične predloge. — O pasjih taksah tudi še spregovorimo o priliki.

Ij Policijska kronika. Desno nogo si je zlomila Marija Novk, ko je padla v Zg. šiški z voza, ker so se splašili konji. — Povožena je bila na vogalu Ahaciljeve ceste in Vrhovčeve ulice triletna Marija Bizjak. Bila je težko poškodovana. — Mesarski pomočnik Franc Dobnikar je na Kongresnem trgu podrl s kolesom Marijo Zeleznikar, katera je bila poškodovana na desni nogi. Zvonil Dobnikar ni. — Pes »Crt« dobrmanske pasme je bil ukraden gostilničarju Rudolfu Škulju v Florjanski ulici. — Monterju Josipu Šnajderju je bilo ukraden 6 m verige in par čevljev.

Ij L. delavsko konsumno društvo. Včeraj se je vršila skupna seja načelstva, nadzorstva in sosveta. Po daljši debati je bil odobren poslovnik sosveta.

Cerkveni vestnik.

čZupnijskega izpita dne 10. in 11. maja so se udeležili naslednji gospodje: Iz prvega dela: Burnik Janez, kaplan v Cerkljah, Gnidovec Albin, kaplan v Št. Jerneju, Osolnik Franc, ekspozit v Izlakah, Sušnik Fran, kaplan v Moravčah. — Iz drugega dela: Črnilec Janez, kaplan v Komendi, Hiti Franc, župni upravitelj Sv. Križ nad Jelenicami, Hönnigman Franc, kaplan v Tržiču, Kopitar Andrej, župni upravitelj v Bučki, Rovtar Anton, kaplan v Črnomlju, Vilhar Janez, kaplan v Stopičah, Karol Zajc, kaplan v Cerknici, Žužek Karol, župni upravitelj na Gori nad Sodražico.

c Praznovanje varstva sv. Jožefa se je preteklo nedeljo (3. povelikonočno) v cerkvi sv. Jožefa v Ljubljani zelo slovesno izvršilo. Kot priprava na praznik je bila slovesna tridnevica. Na praznik skupno obhajilo, sv. maše, ob pol 11. uri pridiga in slovesna sv. maša, ki jo je daroval mil. g. stolni prošt Andrej Kalan ob obilni aistenci. Popoldne ob 4. uri so se zbrale vse ljubljanske Marijine družbe z zastavami, pa tudi iz župnij ljubljanske okolice in so napolnile prostrano cerkev. Po pridigi se je razvila veličastna procesija Marijinih otrok po istih ulicah ko ob mislonu. Za križem so šli gojenci Marijanišča, nato gojenke Lichtenturna, za njimi dijaška Marijina kongregacija, moške ljubljanske kongregacije z zastavami, zastave dekliških Marijinih družb z zastopstvom, salezijanska godba, duhovščina z Najsvetejšim, za njo nepregledna množica članic Marijinih družb, mnogo s svečami. Veličastne procesije se je udeležilo do 3000 ljudi, na ulicah je pa bilo mnogo gledavcev. V cerkvi je sledila posvetitev sv. Jožefu, zahvalna pesem in bla-

goslov. Tudi razstava kelihov in mašnih oblačil v kapeli poleg zakristije je bila med tridnevno dobro obiskana. Tako se bo vsako leto na 3. veliko-nočno nedeljo obhajal praznik varstva sv. Jožefa v novi cerkvi kot romarski praznik.

Narodno gledališče.

Drama.

Petek, 12. maja — Otok in Struga, D.
Sobota, 13. maja — Marija Stuart, B.
Nedelja, 14. maja — Madame Sans Gène, izven.
Ponedeljek, 15. maja — Otok in Struga, C.
Torek, 16. maja — zaprto.

Opera.

Petek, 12. maja — zaprto.
Sobota, 13. maja — Tosca, A.
Nedelja, 14. maja — Lakmé, izven.
Ponedeljek, 15. maja — zaprto.
Torek, 16. maja — Cavalleria rusticana, A.

Prosveta.

pr Velik uspeh nove slovenske drame. 9. t. m. je bila v mariborskem gledališču odigrana premiera dr. A. Remčeve »Kirke«, verižniške komedije. Komedija je imela popoln uspeh v polni hiši. Po vsakem dejanju je občinstvo burno aplavdiralo igralcem, ki so rešili povoljno svojo vlogo zlasti ga. Bukšekova, g. Skrbinek in g. Bratina, ki so imeli glavne vloge. Ob koncu drame je bil poklican na oder avtor, ki je premieri prisostvoval in so mu bile prirejene prirsčne in navdušene ovacije.

pr XXIII. umetnostna razstava v Jakopičevem paviljonu. Ker bo več razstavljenih del odposlanih na V. jugoslovansko umetniško razstavo v Belgrad, se sedanja razstava zaključuje v nedeljo 14. t. m. Prepričani smo, da se bo vsaj zadnji dan našlo nekaj ljudi, ki bodo odkupili mladim umetnikom kako njihovo delo in s tem gmotno podprli njihovo ne ravno sijajno stanje.

pr Odobrena knjiga. Nova zbirka znanega za-služnega delavca na polju vede o narodnih nošah in pospeševalca narodne umetnosti profesorja Alberta Sičca: »Narodni okraski na pirih in kožuhi«, je doživela zaslužno priznanje s tem, da je bila odobrena kot učilo za risanje in ženska ročna dela na višjih ljudskih in strokovnih ter na srednjih šolah v območju pokrajinske uprave za Bosno in Hercegovino in je bil njen nakup dotičnim šolskim vodstvom priporočen. Odobrenje in priporočilo je bilo objavljeno v sarajevskem »Školskem Glasniku« (naredbeni del). Bržkone je to prva slovenska šolska knjiga, ki je bila odobrena tudi za srbo-hrvatske šole.

pr Iz razstave otroških del v Zagrebu. — Veliko zanimanje, ki se kaže za to razstavo, dokazuje veliko število že došlih del iz vseh krajev naše domovine. Dnevno prihajajo razna vprašanja staršev, učiteljev in drugih interesentov, a »Proletni Salon«, prireditelj te razstave rad odgovarja na vsa vprašanja; da bi najširša javnost izvedela natančneje o tej razstavi, javlja »Proletni Salon« sledeče: 1. Razstava otroških del se bo otvorila pod pokroviteljstvom prosvetnega ministrstva 3. septembra t. l. v Zagrebu v »Umetniškem paviljo-

nu«, a trajala bo mesec dni. 2. Razstavljena bodo dela otrok do 15. leta, katera so nastala iz lastne iniciative in to risbe s svinčnikom, barvo in peresom; predmeti, izdelani v lesu, ilovici, izrezani iz papirja, vezeni z iglo; duševni produkti, kakor pripovedke in pesmi itd. Šolska dela in taka, ki so delana nesamo-stojno, tedaj pregledana ali prerisana, se ne bodo vzele v obzir in tudi ne razstavila. 3. Poslana dela se bodo vrnila, ako bo označeno od pošiljatelja, da zahteva vrnitev. Stroške za pošiljanje in vrnitev nosi »Proletni Salon«. 4. Predmeti se pošiljajo na naslov »Proletnega Salona«, Zagreb, Ilica 5, najpozneje do 15. avgusta t. l. 5. Odpošiljatelj mora točno označiti ime in priimek, bivališče in starost otroka, ki je izdelal poslano delo. — »Proletni Salon« bo izdal povodotem te razstave strokovno knji-go o deški umetnosti, za katero pišejo naši najboljši pedagogi in v katero bodo reproducirana najboljša dela iz razstave. — Ko že vemo, koliko smisla in fantazije je pokazal naš narod v ornamentiki, vezivu itd., bo sigurno interesantno in važno videti naš naraščaj v njegovem odnosu do njegove okolice. — Prosi-mo vse prijatelje naše najmlajše generacije, da se zainteresirajo za to razstavo.

pr Industrija Slovenije. Pod tem naslovom je izšla te dni knjiga kot 1. zvezek »Industrijske bibliotek« Jug. Lloyd« v Zagrebu. Avtor tega dela je Joso Lakatoš, urednik »Jugoslov. Lloyd«. Knjiga stane 15 Din in se dobiva v vseh ljubljanskih knjigarnah.

Orlovski vestnik.

Ljubljana - Sv. Jakob. Bratje, ki se udeležite v kroju podoknice Šentpeterskega Orla, naj se zberite jutri točno ob pol deveti uri zvečer v dvorani Šentjakobske prosvete. V nedeljo, na dan blagoslovitve prapora, pa točno ob osmi uri jutraj istotam.

Ljubljana - Sv. Jakob. Naraščaj ima zbirališče v nedeljo točno ob osmi uri zjutraj v dvorani Šentjakobske prosvete.

Turistika in sport.

Kolesarska širija v Ljubljani priredi v nedeljo dne 14. maja 1922 veliko kolesarsko dirko na progi Ljubljana—Kamnik. Dirke se udeležita tudi kolesarska kluba Zarja in Danica. Tekma se vrši v dveh oddelkih in sicer dirkači širije za se, medtem ko gosti tekmujejo v posebni kategoriji. Štart ob 3. uri popoldne pri km 1 na Dunajski cesti. Prijave do petka 12. maja 1922 osme ure zvečer v klubovi kavarni Prešern. Pozneje prijave brezplačne. Prijavnina 1 Din. Za vse ostale klubove člane obvezen izlet v Kamnik. Zbirališče točno ob 1.15 uri pri mitnici na Dunajski cesti. Gosti dobro došli.

Meteorologično poročilo.

Ljubljana 306 m n. m. viš.

Čas opazovanja	Baro-metar v mm	Termo-metar v °C	Psihrom-diferenca v °C	Nabo, vetrovi	Pada-vina v mm
10.5, 21 h	732.9	15.7	1.2	v. jas. j. v.	
11.5, 7 h	733.4	18.8	1	obl.	1.2
11.5, 14 h	732.8	16.5	1.2	v. obl.	

Kopališče * PIŠTANY * Čehoslov.

ZDRAVI: Trganje, revmo, Ischias itd. — Sezona je že v polnem teku. Izvrstna brzovozna zveza. — **Thermia Palace** kopališni hotel je zgrajen nad izviri. — **Grand hotel Royal** v zdraviliškem parku. — **Zdravil. gostje iz države SHS dobijo za izravnanje valute zneatne popuste.** — **Pojasnica** tudi za domače zdravljenje z orig. zdrav. glino. — **Pi. Qa** daje: Tourist Office, Ljubljana, Miklošičeva cesta 6 in zdrav. ravnateljstvo Pištany. — Dalje Medjunarodna banka d. d. Zagreb, Nikoličeva ulica 7, ki preskrbi tudi denarna nakazila, čeke in kreditna pisma.

Služkinjo v kuhinjo sprejme takoj restavracija pri »Slonu«, Ljubljana.

Ova mizarska pomočnika sprejme FRAN BENEDICIC, Naklo pri Kranju.

Prostovolj. javna dražba v zapuščino pok. Ivana Škerleta, bivšega urarja v Ljubljani spadajoče

URARSKE ZALOGE se vrši v torek, dne 16. maja ob 1/16. uri v Ljubljani, Jeranova ulica št. 6. Mate Hafner, notar kot sodni komisar.

Perfektna, poštena soba-rica išče mesta na letovišču. — Cenjene ponudbe na upravo Slovence pod »Sobaraica 1810c.

Trgovskega učenca poštenega, zanesljivega, kateri ima vese-lje do trgovine, z boljšo izobrazbo sprej-me takoj v trgovino mešanega blaga Friderik Teržan v Šoštanju, Slovenija.

POZOR! DEŽNIKE popravlja in izdeluje nove solidno in ceno-ter najhitreje ANTON PAVLIN, dežnikar, Ljubljana, Stranska pot 17 (Trnovo).

SUKNO

za promenadne in športne obleke v bogati izbiri
A. & E. SKABERNE
Ljubljana, Mestni trg 10.

ŠOLA UNIVERZAL

išče prvovrstnega moškega krojača kakor tudi special. moške delavce za stalno na-mestitev. Dalje išče diplomirano šiviljo, ki bi se ji odstopil v samostojno vodstvo damski salon v večjem mestu Dalmacije. Natančnejša pojasnila v veliki dvorani »Narodnega doma« med delom v šoli.

GART kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Naftolmazilo**, ki je brez duha in ne maže perila. 1 lonček za 1 osebo po pošti 5 Din. pri **TRNKOCI, lekarna** Ljubljana, Slovenija.

Smrekove in jelove hlode kupim takoj v vsaki množini in debelini v dolžini od 4 do 16 metrov. — **IVAN ZAKOTNIK**, mestni tesarski mojster, parna žaga, Ljubljana, Dunajska cesta štev. 46. 1780

Priporočajo se sledeče domače tvrdke:

(Objava 4 Din.)

FOTO-LITOGRAFSKA DELA: po najmodernejšem načinu in zmernih cenah. Jugoslov. tiskarna v Ljubljani.

FOTOGRAFSKI ATELJE: Grabice Franjo, Miklošičeva cesta št. 6.

GRAMOFONI, PLOŠČE in posamezni deli. A. Rasberger, Ljubljana, Sodna ulica št. 5.

ILIRIJA, LESNA TRGOVSKA IN INDUSTRIJALNA DRUŽBA Ljubljana, Kralja Petra trg št. 8.

KLEPARJI: Korn T., Poljanska cesta štev. 8. Remigaz & Smerkol, Florijanska ul. 18.

KLISEJE: za eno- ali večbarvni tisk, za vse oblike in vrste tiska, Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

KNJIGARNE: Jugoslovanska knjigarna, Pred škofijo.

MEHANIČNA DELAVNICA za pis. stroje: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

»OREL« POTREBŠČINE IN KLOBUKI: Kunovar Ivan, Stari trg štev. 10.

PARNA PEKARNA: Jean Schreya nasl. Jakob Kavčič, Gra-dišče štev. 5.

Lepa birmanska darila! Zlatina, srebrnina. Velika izbira. Ši-valni stroji prvovrstni. Potrebščine za stroje. Popravila. Učenje vezanja brez-plačno. **JOS. SELOVIN-GUDEN**, Ljubljana, Mestni trg 13

STEKLENE PLOŠČE ena 190x91 cm in dve po 76x75 cm, 5 mm debele, iz brušenega belgijskega stekla so po ugodni ceni na prodaj. — Naslov pove An. savod Drago Beseljak in drug, Ljubljana, Sodna ulica št. 5. 1817

Tračnice v dolgoti čez 100 metrov in močne **žične vrvi** ima na prodaj **IVAN KOGOVSEK**, kovač, Trata št. 13, št. Vid nad Ljubljano. 1777

PISALNI STROJI IN POTREBŠČINE: Bar Fran, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5.

SOBNO SLIKARSTVO: Zuran Martin, Mestni trg štev. 12.

SPEDICIJSKA PODJETJA: »Orient« d. d., Sodna ulica 3, Tel. 468.

STAVBENO PODJETJE: Višintin Ivan, Ljubljana, Vodmatski trg 7.

STAVB. IN GALANT. KLEPARSTVO: Ferenc & Fuchs, Ljubljana, Mirje št. 2.

STEKLAR: Bajčelj Jožef, Ljubljana, Gosposvetska cesta štev. 6/II.

SVETLO KOPIRNE ODTISE: (pavze) pozitivne in negativne, v poljub-ni velikosti. Jugoslovanska tiskarna v Ljubljani.

TRGOV. Z DEŽNIKI IN SOLNČNIKI: Mikuš L., Mestni trg 15.

TRGOV. Z ŽELEZNINO IN CEMENTOM: Erjavec & Turk pri »Zlati lopatic«, Valva-zorjev trg štev. 7.

URARSKA POPRAVILNA DELAVNICA: Seliškar Ivan, Pot v Rožno dolino št. 10. (Ceno in točno.)

ZALOGA POHISTVA: F. Fajdiga sin, Sv. Petra cesta 17.

Proda se hiša na Vinici pri Črnomlju

zgrajena z opeko leta 1913. — Šest sob, kuhinja, mizarska delavnica, veranda, drvarnica, betonska klet in vodnjak; nov čebelnjak za 60 panjev in lepa soba. Pri hiši je lep vrt za zelenjavo in 22 sadnih dreves z nekoliko trtami. Sedaj je v hiši mizarska obrt in trgovina z leseno robo. Hiša je na prometnem kraju: mimo nje vodi cesta na Hrvaško. Več se izve pri lastniku RUD. MIKULIČU na Vinici.

Abadie cigaretni papir in stročnice. Glavna zaloga in samoprodaja: 764

A. LAMPRET, Ljubljana, Nunska ulica 19.

Ako še niste, pošljite naročnino!